

Gyakorló feladatok

1. Legyenek $B = \begin{bmatrix} I & A \\ I & 2A \end{bmatrix}$ és $C = \begin{bmatrix} I & -A \\ 0 & I \end{bmatrix}$ 4×4 -es blokkmátrixok, ahol $A = \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 5 \end{bmatrix}$. Számítsuk ki a BC szorzatot és ennek segítségével a B determinánsát!

Megoldás: $BC = \begin{bmatrix} I & 0 \\ I & A \end{bmatrix}$ blokkháromszög-mátrix, a determinánsa $|BC| = |I| \cdot |A| = -1$, míg a C blokkháromszögmátrix determinánsa $|C| = |I| \cdot |I| = 1$, tehát a determinánsok szorzástétele szerint $-1 = |BC| = |B| \cdot |C| = |B|$.

2. Tegyük fel, hogy $\mathbf{v}_1, \mathbf{v}_2, \dots, \mathbf{v}_k$ páronként merőleges nemnulla vektorok $\mathbb{R}^n$ -ben.

a) Mi a $\mathbf{v}_i$ vektorok skaláris szorzata az $\mathbf{u} = \sum_{j=1}^k \lambda_j \mathbf{v}_j$ -vel, ahol $\lambda_j \in \mathbb{R}$ ($j = 1, 2, \dots, k$)?

b) Bizonyítsuk be, hogy $\mathbf{v}_1, \mathbf{v}_2, \dots, \mathbf{v}_k$ lineárisan függetlenek!

Megoldás: a) $\mathbf{u} \mathbf{v}_i = \sum_{j=1}^k \lambda_j \mathbf{v}_j \mathbf{v}_i = \lambda_i \mathbf{v}_i \mathbf{v}_i = \lambda_i |\mathbf{v}_i|^2$, mert a merőlegesség miatt $\mathbf{v}_j \mathbf{v}_i = 0$, ha $i \neq j$

b) Ha $\sum_{j=1}^k \lambda_j \mathbf{v}_j = \mathbf{0}$, akkor az a) rész szerint $0 = \mathbf{0} \mathbf{v}_i = \lambda_i |\mathbf{v}_i|^2$ minden i -re, s mivel $\mathbf{v}_i \neq \mathbf{0} \Rightarrow |\mathbf{v}_i| \neq 0$, ebből $\lambda_i = 0$ ($i = 1, \dots, k$) következik.

3. Adjuk meg az

$$\begin{array}{rclcrcl} x & - & y & + & z & = & 0 \\ 2x & - & y & + & 3z & = & 2 \\ x & + & 2y & + & 4z & = & 6 \end{array}$$

valós egyenletrendszer sortérbe eső egyetlen megoldását, és ennek felhasználásával írjuk fel az összes megoldást!

Megoldás:

$$\left[\begin{array}{ccc|c} 1 & -1 & 1 & 0 \\ 2 & -1 & 3 & 2 \\ 1 & 2 & 4 & 6 \end{array} \right] \mapsto \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & -1 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 1 & 2 \\ 0 & 3 & 3 & 6 \end{array} \right] \mapsto \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 0 & 2 & 2 \\ 0 & 1 & 1 & 2 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \end{array} \right]$$

Ebből leolvasható a homogén egyenletrendszer megoldása is, azaz az együtthatómátrix nulltere:

$$\left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 0 & 2 & 0 \\ 0 & 1 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \end{array} \right] \Rightarrow \begin{array}{l} x = -2t \\ y = -t \\ z = t \end{array} \text{ azaz } \begin{bmatrix} x \\ y \\ z \end{bmatrix} = t \begin{bmatrix} -2 \\ -1 \\ 1 \end{bmatrix}$$

Tehát a nulltér bázisa $\{(-2, -1, 1)\}$, és a sortér ennek a merőlegese, ezért az eredeti egyenletrendszer (illetve annak a redukáltját) ki kell egészíteni a $(-2, -1, 1)(x, y, z)^T = 0$ egyenlettel.

$$\left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 0 & 2 & 2 \\ 0 & 1 & 1 & 2 \\ -2 & -1 & 1 & 0 \end{array} \right] \mapsto \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 0 & 2 & 2 \\ 0 & 1 & 1 & 2 \\ 0 & -1 & 5 & 4 \end{array} \right] \mapsto \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 0 & 2 & 2 \\ 0 & 1 & 1 & 2 \\ 0 & 0 & 6 & 6 \end{array} \right] \mapsto \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & 1 \end{array} \right]$$

A sortérbe eső megoldás: $\begin{bmatrix} 0 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix}$, és az összes megoldás: $\begin{bmatrix} 0 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix} + t \begin{bmatrix} -2 \\ -1 \\ 1 \end{bmatrix}$.

4. Legyen $W \leq \mathbb{R}^3$ altér, melynek generátorrendszere $\{(1, 0, 1), (1, 1, 0)\}$.

a) Adjuk meg $W^\perp$ egy bázisát.

b) Határozzuk meg W altérre való merőleges vetítés mátrixát báziscserével és anélkül, azaz használva az $A(A^T A)^{-1} A^T$ képletet.

c) Bontsuk fel a $\mathbf{v} = (1, 1, 1)$ vektort W -beli és $W^\perp$ -beli összetevők összegére!

Megoldás: a)

$$\left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 0 & 1 & 0 \\ 1 & 1 & 0 & 0 \end{array} \right] \mapsto \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & -1 & 0 \end{array} \right] \text{ megoldása } \begin{array}{l} x = -t \\ y = t \\ z = t \end{array}, \text{ azaz } \begin{bmatrix} x \\ y \\ z \end{bmatrix} = t \begin{bmatrix} -1 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix},$$

tehát $W^\perp$ bázisa $\{(-1, 1, 1)\}$.

b) Báziscserével: A $\mathcal{B} = \{(1, 0, 1), (1, 1, 0), (-1, 1, 1)\}$ bázisban a vetítés mátrixa a $D = \text{diag}(1, 1, 0)$ mátrix, mert a bázis első két vektorát (a W -beli vektorokat) önmagukba képezi, így ezek koordinátavektora $(1, 0, 0)^T$ és $(0, 1, 0)^T$, az utolsót, amely W -re merőleges, pedig $\mathbf{0}$ -ba. Így a vetítés standard mátrixa $T_{\mathcal{E} \leftarrow \mathcal{B}} D T_{\mathcal{B} \leftarrow \mathcal{E}} = T_{\mathcal{E} \leftarrow \mathcal{B}} D T_{\mathcal{E} \leftarrow \mathcal{B}}^{-1} =$

$$= \begin{bmatrix} 1 & 1 & -1 \\ 0 & 1 & 1 \\ 1 & 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \frac{1}{3} \begin{bmatrix} 1 & -1 & 2 \\ 1 & 2 & -1 \\ -1 & 1 & 1 \end{bmatrix} = \frac{1}{3} \begin{bmatrix} 2 & 1 & 1 \\ 1 & 2 & -1 \\ 1 & -1 & 2 \end{bmatrix}$$

Vagy pedig a $P_W := A(A^T A)^{-1} A^T$ képlettel, ahol A oszlopai a W báziselemei:

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{bmatrix}, \quad A^T = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 1 \\ 1 & 1 & 0 \end{bmatrix}, \quad A^T A = \begin{bmatrix} 2 & 1 \\ 1 & 2 \end{bmatrix}, \quad (A^T A)^{-1} = \frac{1}{3} \begin{bmatrix} 2 & -1 \\ -1 & 2 \end{bmatrix},$$

$$P_W = \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{bmatrix} \frac{1}{3} \begin{bmatrix} 2 & -1 \\ -1 & 2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & 0 & 1 \\ 1 & 1 & 0 \end{bmatrix} = \frac{1}{3} \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ -1 & 2 \\ 2 & -1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & 0 & 1 \\ 1 & 1 & 0 \end{bmatrix} = \frac{1}{3} \begin{bmatrix} 2 & 1 & 1 \\ 1 & 2 & -1 \\ 1 & -1 & 2 \end{bmatrix}$$

c) $\mathbf{v} = P_W \mathbf{v} + (\mathbf{v} - P_W \mathbf{v}) = \left(\frac{4}{3}, \frac{2}{3}, \frac{2}{3}\right) + \left(-\frac{1}{3}, \frac{1}{3}, \frac{1}{3}\right)$.

5. Legyen $\mathbb{R}^n = U \oplus W$, ahol U bázisa $\mathcal{B}$ és W bázisa $\mathcal{C}$, legyenek továbbá a B mátrix oszlopai a $\mathcal{B}$, a C mátrix oszlopai pedig a $\mathcal{C}$ elemei.

a) Lássuk be, hogy a W mentén U -ra való vetítésnek, azaz az $f: \mathbf{u} + \mathbf{w} \mapsto \mathbf{u}$ ($\mathbf{u} \in U$, $\mathbf{w} \in W$) lineáris leképezésnek a mátrixa $P = [B|0][B|C]^{-1}$.

b) Alkalmazzuk ezt a képletet az $\mathbb{R}^3 = \text{span}((1, 0, 1), (1, 1, 0)) \oplus \text{span}((1, 1, 1))$ direkt felbontás első, illetve második komponensére való vetítés mátrixának meghatározására!

c) Oldjuk meg a b) feladatot báziscserével is!

Megoldás: a) Mivel $\mathbb{R}^n$ az U és W alterek direkt összege, $\mathcal{D} = \mathcal{B} \dot{\cup} \mathcal{C}$ bázisa $\mathbb{R}^n$ -nek (ahol $\mathcal{D}$ -ben először a $\mathcal{B}$, aztán $\mathcal{C}$ elemeit soroljuk föl a két bázisban megadott sorrendben). Így $[B|C]_{n \times n}$ oszlopai függetlenek, azaz $[B|C]$ invertálható. Továbbá $\mathbf{u} \in U$ -ra $[\mathbf{u}]_{\mathcal{D}} = \begin{bmatrix} [\mathbf{u}]_{\mathcal{B}} \\ \mathbf{0} \end{bmatrix}$, ezért

$$\mathbf{u} = [B|C][\mathbf{u}]_{\mathcal{D}} = [B|0][\mathbf{u}]_{\mathcal{D}}, \text{ amiből } [B|0][B|C]^{-1} \mathbf{u} = [B|0][\mathbf{u}]_{\mathcal{D}} = \mathbf{u}.$$

Ha viszont $\mathbf{w} \in W$, akkor $[\mathbf{w}]_{\mathcal{D}} = \begin{bmatrix} \mathbf{0} \\ [\mathbf{w}]_{\mathcal{C}} \end{bmatrix}$, ezért $[B|0][\mathbf{w}]_{\mathcal{D}} = \mathbf{0}$, amiből

$$[B|0][B|C]^{-1} \mathbf{w} = [B|0][\mathbf{w}]_{\mathcal{D}} = \mathbf{0}. \text{ Tehát } \mathbf{v} = \mathbf{u} + \mathbf{w} \text{ (} \mathbf{u} \in U, \mathbf{w} \in W \text{) esetén}$$

$$[B|0][B|C]^{-1} \mathbf{v} = [B|0][B|C]^{-1} (\mathbf{u} + \mathbf{w}) = \mathbf{u} + \mathbf{0} = \mathbf{u} = f(\mathbf{v}).$$

b)

$$[B|C]^{-1} = \begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & 1 \\ 1 & 0 & 1 \end{bmatrix}^{-1} = \begin{bmatrix} 1 & -1 & 0 \\ 1 & 0 & -1 \\ -1 & 1 & 1 \end{bmatrix} \Rightarrow$$

$$P_{U|W} = [B|0]B|C^{-1} = \begin{bmatrix} 2 & -1 & -1 \\ 1 & 0 & -1 \\ 1 & -1 & 0 \end{bmatrix} \text{ és hasonlóan } P_{W|U} = [0|C]B|C^{-1} = \begin{bmatrix} -1 & 1 & 1 \\ -1 & 1 & 1 \\ -1 & 1 & 1 \end{bmatrix}$$

c) A $\mathcal{D} = \mathcal{B} \cup \mathcal{C} = \{(1, 0, 1), (1, 1, 0), (1, 1, 1)\}$ bázisban az egyenes mentén a síkra való vetítés mátrixa $D = \text{diag}(1, 1, 0)$, így a standard bázisban $T_{\mathcal{E} \leftarrow \mathcal{D}} D T_{\mathcal{D} \leftarrow \mathcal{E}} = T_{\mathcal{E} \leftarrow \mathcal{D}} D T_{\mathcal{E} \leftarrow \mathcal{D}}^{-1} =$

$$= \begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & 1 \\ 1 & 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & -1 & 0 \\ 1 & 0 & -1 \\ -1 & 1 & 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 2 & -1 & -1 \\ 1 & 0 & -1 \\ 1 & -1 & 0 \end{bmatrix}$$

és ebből a másik komponensre való vetítés $P_{W|U} = I - P_{U|W} =$

$$= \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} - \begin{bmatrix} 2 & -1 & -1 \\ 1 & 0 & -1 \\ 1 & -1 & 0 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -1 & 1 & 1 \\ -1 & 1 & 1 \\ -1 & 1 & 1 \end{bmatrix}$$

6. Határozzuk meg az $x - y = 1$, $x - y = 2$ ellentmondásos lineáris egyenletrendszer optimális közelítő megoldásait normálegyenlet segítségével! Határozzuk meg az egyetlen sortérbe eső (minimális abszolútértékű) optimális közelítő megoldást!

Megoldás: $[A|\mathbf{b}] = \begin{bmatrix} 1 & -1 & | & 1 \\ 1 & -1 & | & 2 \end{bmatrix} \Rightarrow$

$$[A^T A | A^T \mathbf{b}] = A^T [A|\mathbf{b}] = \begin{bmatrix} 2 & -2 & | & 3 \\ -2 & 2 & | & -3 \end{bmatrix} \mapsto \begin{bmatrix} 1 & -1 & | & 3/2 \\ 0 & 0 & | & 0 \end{bmatrix}$$

Az utóbbinak a megoldása $\begin{bmatrix} 3/2 + t \\ t \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 3/2 \\ 0 \end{bmatrix} + t \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \end{bmatrix}$ ($t \in \mathbb{R}$). A minimális abszolút értékű közelítő megoldást az $(1, 1)$ által generált nulltérre való merőlegesség feltételének hozzáadásával kapjuk:

$$\begin{bmatrix} 1 & -1 & | & 3/2 \\ 1 & 1 & | & 0 \end{bmatrix} \mapsto \begin{bmatrix} 1 & -1 & | & 3/2 \\ 0 & 2 & | & -3/2 \end{bmatrix} \mapsto \begin{bmatrix} 1 & 0 & | & 3/4 \\ 0 & 1 & | & -3/4 \end{bmatrix} \Rightarrow \begin{bmatrix} x \\ y \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 3/4 \\ -3/4 \end{bmatrix}.$$

7. (Lineáris regresszió) Legyen $y = a + bx$ ismeretlen egyenes. Három mérési eredmény szerint $(1, 1), (2, 3), (4, 6)$ az egyenesen lévő (x_i, y_i) pontok mért koordinátái. Keressük a legjobban közelítő megoldást (a, b) -re normálegyenlet segítségével! (A sorai $(1, x_i)$ -k, b sorai y_i -k)

Megoldás: Az $a + b = 1$, $a + 2b = 3$, $a + 4b = 6$ egyenletrendszer legjobban közelítő megoldását keressük.

$$[A|\mathbf{b}] = \begin{bmatrix} 1 & 1 & | & 1 \\ 1 & 2 & | & 3 \\ 1 & 4 & | & 6 \end{bmatrix} \Rightarrow [A^T A | A^T \mathbf{b}] = A^T [A|\mathbf{b}] = \begin{bmatrix} 3 & 7 & | & 10 \\ 7 & 21 & | & 31 \end{bmatrix} \mapsto$$

$$\begin{bmatrix} 3 & 7 & | & 10 \\ 1 & 7 & | & 11 \end{bmatrix} \mapsto \begin{bmatrix} 1 & 7 & | & 11 \\ 0 & -14 & | & -23 \end{bmatrix} \mapsto \begin{bmatrix} 1 & 0 & | & -1/2 \\ 0 & 1 & | & 23/14 \end{bmatrix}.$$

Tehát a legjobban közelítő egyenes (azaz amelynél az adott x_i értékeknél a hibák négyzetösszege minimális), $y = -\frac{1}{2} + \frac{23}{14}x$.

8. Határozzuk meg a következő mátrixok pszeudo inverzét!

$$\begin{bmatrix} 1 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 1 \end{bmatrix}, \quad \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix}, \quad \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 2 & 2 \end{bmatrix}, \quad \begin{bmatrix} 1 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 2 \\ 1 & 1 & 3 \end{bmatrix}$$

Megoldás: Ha egy B mátrix teljes oszloprangú, akkor $B^+ = (B^T B)^{-1} B^T$, ha C teljes sorrangú, akkor $C^+ = C^T (C C^T)^{-1}$. Ha az A mátrixra egyik feltétel sem teljesül, akkor az A bázisfelbontása olyan $A = BC$ szorzatot ad, amelyre B teljes oszloprangú és C teljes sorrangú, és ekkor $A^+ = C^+ B^+$.

$$\text{a) } C = \begin{bmatrix} 1 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 1 \end{bmatrix} \text{ teljes sorrangú, így } C^+ = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 1 & 1 \\ 0 & 1 \end{bmatrix} \left(\begin{bmatrix} 1 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 1 & 1 \\ 0 & 1 \end{bmatrix} \right)^{-1} =$$

$$\begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 1 & 1 \\ 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 2 & 1 \\ 1 & 2 \end{bmatrix}^{-1} = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 1 & 1 \\ 0 & 1 \end{bmatrix} \frac{1}{3} \begin{bmatrix} 2 & -1 \\ -1 & 2 \end{bmatrix} = \frac{1}{3} \begin{bmatrix} 2 & -1 \\ 1 & 1 \\ -1 & 2 \end{bmatrix}.$$

$$\text{b) } C = \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix} \text{ teljes oszloprangú, így } C^+ = \left(\begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix} \right)^{-1} \begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 & 1 \end{bmatrix} =$$

$$\frac{1}{4} \begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 & 1 \end{bmatrix}.$$

$$\text{c) } A = \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 2 & 2 \end{bmatrix} \mapsto \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 0 & 0 \end{bmatrix} \Rightarrow A = BC = \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & 1 \end{bmatrix} \Rightarrow$$

$$C^+ = \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \end{bmatrix} \left(\begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \end{bmatrix} \right)^{-1} = \frac{1}{2} \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \end{bmatrix}, \quad B^+ = \left(\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 1 & 2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \end{bmatrix} \right)^{-1} \begin{bmatrix} 1 & 2 \end{bmatrix} = \frac{1}{5} \begin{bmatrix} 1 & 2 \end{bmatrix} \Rightarrow$$

$$A^+ = C^+ B^+ = \frac{1}{10} \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 1 & 2 \end{bmatrix}.$$

$$\text{d) } \begin{bmatrix} 1 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 2 \\ 1 & 1 & 3 \end{bmatrix} \mapsto \begin{bmatrix} 1 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 2 \\ 0 & 1 & 2 \end{bmatrix} \mapsto \begin{bmatrix} 1 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 2 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \Rightarrow A = BC = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \\ 1 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 2 \end{bmatrix} \Rightarrow$$

$$C^+ = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \\ 1 & 2 \end{bmatrix} \left(\begin{bmatrix} 1 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 2 \\ 1 & 1 & 3 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \\ 1 & 2 \end{bmatrix} \right)^{-1} = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \\ 1 & 2 \end{bmatrix} \frac{1}{6} \begin{bmatrix} 5 & -2 \\ -2 & 2 \end{bmatrix} = \frac{1}{6} \begin{bmatrix} 5 & -2 \\ -2 & 2 \\ 1 & 2 \end{bmatrix},$$

$$B^+ = \left(\begin{bmatrix} 1 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \\ 1 & 1 \end{bmatrix} \right)^{-1} \begin{bmatrix} 1 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 1 \end{bmatrix} = \frac{1}{3} \begin{bmatrix} 2 & -1 \\ -1 & 2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 1 \end{bmatrix} = \frac{1}{3} \begin{bmatrix} 2 & -1 & 1 \\ -1 & 2 & 1 \end{bmatrix}$$

$$\Rightarrow$$

$$A^+ = C^+ B^+ = \frac{1}{18} \begin{bmatrix} 12 & -9 & 3 \\ -6 & 6 & 0 \\ 0 & 3 & 3 \end{bmatrix} = \frac{1}{6} \begin{bmatrix} 4 & -3 & 1 \\ -2 & 2 & 0 \\ 0 & 1 & 1 \end{bmatrix}.$$

9. Mutassuk meg, hogy általában nem igaz, hogy $(AB)^+$ egyenlő lenne $B^+ A^+$ -szal. Tekintsük az $A = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix}$ és $B = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$ mátrixokat!

Megoldás: Legyen $C = AB$. A három mátrix bázisfelbontása

$$A = \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & 0 \end{bmatrix}, \quad B = \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 0 & 1 \end{bmatrix} \text{ és } C = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 0 & 0 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 0 & 1 \end{bmatrix}, \text{ amiből}$$

$$A^+ = [1 \ 0]^+ \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \end{bmatrix}^+ = \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \end{bmatrix} [1 \ 0] = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix},$$

$$B^+ = [0 \ 1]^+ \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \end{bmatrix}^+ = \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix} \frac{1}{2} [1 \ 1] = \frac{1}{2} \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 1 & 1 \end{bmatrix},$$

$$C^+ = [0 \ 1]^+ \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \end{bmatrix}^+ = \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix} [1 \ 0] = \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 1 & 0 \end{bmatrix}, \text{ de } B^+A^+ = \frac{1}{2} \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 1 & 0 \end{bmatrix}.$$

10. Oldjuk meg a 6. feladatot az együtthatómátrix pszeudoinvertével való beszorzással is!

Megoldás: $A = \begin{bmatrix} 1 & -1 \\ 1 & -1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \end{bmatrix} [1 \ -1] \Rightarrow$

$$A^+ = [1 \ -1]^+ \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \end{bmatrix}^+ = \frac{1}{2} \begin{bmatrix} 1 \\ -1 \end{bmatrix} \frac{1}{2} [1 \ 1] = \frac{1}{4} \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ -1 & -1 \end{bmatrix} \Rightarrow \text{A legjobb közelítő megoldás:}$$

$$A^+ \mathbf{b} = \frac{1}{4} \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ -1 & -1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 3/4 \\ -3/4 \end{bmatrix}.$$